

NAPLŇOVÁNÍ PRINCIPU PARTNERSTVÍ A ZASTOUPENÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ V MONITOROVACÍCH VÝBORECH A PORADNÍCH ORGÁNECH FONDŮ EU

PODKLADOVÁ STUDIE PRO JEDNÁNÍ
VÝBORU PRO EU RADY VLÁDY PRO NESTÁTNÍ
NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Zpracoval: Jan Blažek

Za laskavou konzultaci děkujeme:

Thuy Dieu Nguyen, Oddělení sekretariátu Rady vlády pro nestátní neziskové organizace
Odbor lidských práv a ochrany menšin, Úřad vlády České republiky

Hana Fungačová, Oddělení sekretariátu Rady vlády pro nestátní neziskové organizace
Odbor lidských práv a ochrany menšin, Úřad vlády České republiky

Roman Haken, Centrum pro komunitní práci, z.s. - rovněž za iniciaci zpracování této studie

Jiří Krist, Národní síť místních akčních skupin, z.s.

Jana Milěřová, Glopolis, o.p.s.

Studie byla zpracována v rámci projektu financovaného z grantu pro neformální síť sítí NeoN od Evropské filantropické iniciativy Civitates (<https://civitates-eu.org>). Za obsah této publikace odpovídá výhradně její autor a v žádném případě jej nelze považovat za vyjádření názorů donora.

Obsah

Hlavní závěry a doporučení	3
Úvod	6
Princip partnerství dle EU, zásada vyváženého zastoupení a komunitně vedený místní rozvoj	7
Princip partnerství v EU	7
Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)/LEADER	8
Důvody posilování partnerství neziskových organizací	9
Princip partnerství v monitorovacích výborech a dalších poradních orgánech	10
Zřízení, funkce a složení monitorovacích výborů	10
Přípravné výbory	11
Kvantitativní složení poradních orgánů a zásada vyváženého zastoupení	12
Obecné trendy v naplňování principu partnerství v monitorovacích a přípravných výborech	16
Naplňování principu partnerství v pracovních skupinách 2021-2027	16
Díličí závěry problematických bodů naplňování vyváženosti v rámci principu partnerství	17
Transparentnost ustavování poradních orgánů a výběr zástupců NNO	19
Transparentnost nominovaných zástupců za RVNNO	21
Důvody výběru přímo určených nestátních neziskových organizací	22
Problémy při ustavování, nejasná metodika, nemožnost určení	23
Nekonzistentnost nominačních metod u orgánů, které využily otevřené výzvy RVNNO	24
Příloha: Poradní orgány operačních programů pro programové EU období 2021-2027	26

Seznam zkratk

MV	Monitorovací výbor/y
ŘO	Řídící orgán/y
IROP	Integrovaný regionální operační program
NNO	Nestátní neziskové organizace
OP JAK	Operační program Jan Amos Komenský
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OP ST	Operační program Spravedlivá transformace
OP TAK	Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OP D	Operační program Doprava
OP TP	Operační program Technická podpora
OP R	Operační program Rybářství
MAS	Místní akční skupiny
RVNNO	Rada vlády pro nestátní neziskové organizace

Hlavní závěry a doporučení

Princip partnerství je jednou ze základních zásad při provádění politiky soudržnosti na úrovni EU již od roku 1988. Cílem této zásady je zapojit do rozhodování klíčové aktéry jak z regionálního, tak ze sektorového hlediska. Základní rámec pro složení monitorovacích výborů a dalších poradních orgánů strukturálních a investičních fondů EU je v patřičných nařízeních¹ a uvádí tři skupiny relevantních partnerů:

- a) regionální, místní, obecní a jiné orgány veřejné správy,
- b) hospodářské a sociální partnery,
- c) subjekty zastupující občanskou společnost.

Současná praxe ukazuje, že je vhodné věnovat velkou pozornost složení jednotlivých pracovních skupin a analyzovat povahu zájmů, které jednotlivé orgány zastupují, do jaké míry je občanský sektor v pracovních skupinách skutečně zastoupen a do jaké míry jsou platformy otevřeny relevantním aktérům zastupujícím zranitelné nebo marginalizované skupiny. Nastavení transparentnosti a způsobu výběru partnerů, přiměřenosti výběru, relevance a reprezentativnosti jsou přitom klíčové i pro operační programy ESIF pro Českou republiku. Nestátní neziskové organizace (NNO) jsou důležitým prostředníkem mezi veřejností a veřejnou správou, neboť mohou účinně přenášet znalosti a potřeby sociálně či ekonomicky zranitelných skupin na úroveň rozhodování.

1. Vyváženost zastoupení jednotlivých sektorů napříč operačními programy

- Mezi jednotlivými operačními programy existují výrazné rozdíly v množství partnerů a jejich poměru vůči zástupcům veřejné správy. Ačkoliv je diverzita ve složení poradních orgánů logická a nezbytná, rozdíly např. mezi IROP a OP ŽP jsou dost markantní. Celkově ovšem převažují zástupci veřejné správy a ze složení přípravných výborů a monitorovacího výboru OP JAK se zdá, že převaha veřejné správy se nijak nesníží ani v tomto programovém období.

Doporučení 1: Pro skutečné a konzistentní naplňování principu partnerství napříč operačními programy je potřeba zajistit zastoupení základních tří skupin partnerů (orgánů veřejné správy, hospodářští a sociální partneři, subjekty občanské společnosti). Ideální by bylo zajistit paritní podíl všech tří skupin na rozhodování. K přiměřenosti počtu zástupců jednotlivých skupin partnerů je možné přistoupit jako u místních akčních skupin, tedy že žádná skupina by neměla mít více než 49 % z celkového počtu členů. Toto by bylo vhodné zajistit jednotně u všech operačních programů (případně hledat jiné principy, které umožní vyvážené rozhodování).

2. Zavedení jednotné, transparentní metody nominací partnerů

- Při nominaci zástupců za NNO není uplatňovaná jednotná metodika. Mezi programy se mísí metoda, kdy je partner za NNO nominován za RVNNO, a metoda přímé nominace partikulární organizace, resp. v horším případě není jasné, jak byli konkrétní zástupci vybráni, či není jasné, koho má zástupce reprezentovat.

¹ Viz Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2021/1060, jehož článek 8 upravuje zásadu partnerství, a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 240/2014 ze dne 7. ledna 2014 o Evropském kodexu chování pro partnerskou spolupráci v rámci evropských strukturálních a investičních fondů.

- Nekonzistentní nejsou ovšem nominační metody nejen mezi různými operačními programy, ale i v rámci jednoho operačního programu v různých fázích, kdy se liší odpovědi řídicích orgánů, programové dokumenty či následně skutečně realizované nominace skrze RVNNO. Tato nekonzistentnost podkopává princip transparentnosti. Předem není zřejmé, jakým způsobem budou partneři vybíráni, resp. není zřejmé, zda budou orgány pokračovat v systému otevřené výzvy, i když si ji zvolily v tomto programovém období.

Doporučení 2: Zajistit jednotnou a transparentní metodiku nominací partnerů/NNO, sdílenou napříč operačními programy. Ideálně využít v Metodice participace² navrženou metodu, kterou nyní realizuje RVNNO, tedy otevřenou výzvu. Ačkoliv otevřenou výzvu nyní administruje RVNNO, časem by tak měly činit přímo řídicí orgány, protože tato činnost není v souladu se statutem RVNNO a ta ani nemá dlouhodobé kapacity a zázemí k metodickému vedení, koordinaci a zajištění administrace nominace zástupců NNO do operačních programů.

NNO by také mohly zvážit možnost založení vlastní platformy střech a sítí NNO, která by byla partnerem řídicím orgánům v tématu nominací do MV, např. po vzoru Platformy Partnerství NNO 2014+.

3. Vyjasnění pozice nominovaných za RVNNO.

- S tímto úzce souvisí určité nejasnosti okolo zástupců NNO nominovaných za RVNNO. Nejedná se ani o členy, ani o zaměstnance RVNNO, ale o externí experty na dané téma. I přes to by měli na základě nominace informovat RVNNO o dění a rozhodování v daných platformách.
- Praxe ovšem ukazuje, že komunikace mezi vybraným zástupcem a RVNNO není u některých efektivně nastavena a někteří zástupci se sekretariátem RVNNO nekomunikují vůbec.

Doporučení 3: Vyjasnit pozici zástupců NNO nominovaných za RVNNO a formálně vymezit způsob komunikace s RVNNO. Zástupci zastupující RVNNO by měli RVNNO podávat dle potřeby informace z daných platform. V případě, že RVNNO identifikuje nějaké téma jako důležité, instruuje daného zástupce o stanoviscích RVNNO. V tématech, která nejsou pro RVNNO zásadní a odborně ho nesleduje, spoléhá RVNNO na expertizu daného zástupce. Zástupce by se měl obecně řídit Strategií spolupráce veřejné správy a NNO 2021-2030³.

4. Transparentní informování o poradních orgánech a jednotlivých partnerech

- Struktura poradních orgánů je těžko dohledatelná. K jejich mapování je nutné sbírat informace v různých na sobě nezávislých dokumentech, a to i v rámci jednoho operačního programu. Světlou výjimkou v tomto tvoří programový dokument OP TAK, kde lze dohledat všechny jeho orgány.

² Metodika participace nestátních neziskových organizací v poradních a pracovních orgánech a při tvorbě dokumentů státní správy (verze schválená Radou vlády pro NNO, 28.6.2022) <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/Metodika-participace-NNO-verze-po-verejnych-konzultacich-23-5-2022-final.pdf>

³ Úrad vlády ČR (2021): Strategie spolupráce veřejné správy s NNO na léta 2021 až 2030: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/dokumenty/strategie-spoluprace-verejne-spravy-s-nestatnimi-neziskovymi-organizacemi-na-leta-2021-az-2030-189753/>

- U některých statutů, seznamů členů monitorovacích výborů, programových dokumentů etc. se můžeme setkat s generickými názvy jako „zástupce NNO“, „občanské sdružení“ etc. Takto genericky popsané organizace porušují princip transparentnosti, protože v konečném důsledku nevíme, koho má daný reprezentant zastupovat. Pouhé ověření právní formy nestačí. Je potřeba sledovat i zaměření činnosti konkrétního subjektu.
- Článek 3 nařízení pod subjekty za občanskou společnost zmiňuje například partnery v oblasti životního prostředí, nevládní organizace a subjekty zodpovědné za prosazování sociálního začlenění, rovnosti žen a mužů a nediskriminace. Poskytuje určitý návod, jak odlišit nevládní organizace od jiných subjektů: hlavní činnost dotyčných organizací může být obvykle zaměřená na provádění horizontálních zásad nebo na podporu skupin, které jsou nebo mohou být ohroženy diskriminací a sociálním vyloučením. V praxi ale vyvolává řadu otázek definice samotné nevládní organizace, nastavení transparentnosti a způsobu výběru partnerů, přiměřenosti výběru, relevance a samozřejmě proporcionality.

Doporučení 4: Zveřejnit seznam všech poradních orgánů daného operačního programu v programovém dokumentu, případně na webu. Zajistit transparentní informování o všech partnerech, kteří mají právo nominovat zástupce do monitorovacích výborů a dalších poradních orgánů, a ke které skupině partnerů ze třech požadovaných je orgán řadí a podle jakých parametrů.

Doporučení týkající se limitů studie a pokračování podobného výzkumu v budoucnu:

- Předloženou studii je třeba vnímat spíše jako vstupní bod do tématu. Bylo by vhodné, aby na ni navázala další studie, která by byla schopná porovnat již ustavené monitorovací výbory pro období 2021-2027 a jejich složení s předchozím programovým obdobím a pozorovat vývojový trend.
- Pokračování studie by se také mělo ponořit více do hloubky a studovat motivace, důvody a limity jednotlivých aktérů, ideálně skrze širší kvalitativní dotazníkové šetření/rozhovory zaměřené na neziskové organizace, které mají zkušenost z minulých programových období, stejně jako na řídicí orgány a RVNNO.

Úvod

Předkládaná studie se snaží stručně popsat fungování principu partnerství v monitorovacích výborech a dalších poradních orgánech fondů EU se zaměřením na zástupce neziskového sektoru. Neusiluje tak o analýzu partnerství jako takového v celém procesu přípravy, implementace, monitorování a evaluace, i když má lehké přesahy do přípravy operačních programů pro aktuální programové období 2021 až 2027.

Princip partnerství je nedílnou součástí realizování kohezních politik již řadu let, ale i přes to jeho implementace trpí celou řadou neduhů a nekonzistentností, nejen v ČR. Je to do určité míry i důsledek vágní evropské legislativy. Česko sice zásadu partnerství vnímá a neziskový sektor je zastoupen v každém operačním programu, je zde ale výrazný prostor pro zlepšení.

Cílem této studie je ukázat současné limity implementace principu partnerství s důrazem na zastoupení neziskového sektoru ve fázi monitorování, a navrhnout možná doporučení, která by pomohla tyto limity překročit. Hlavní součástí studie je kvantitativní rozbor složení jednotlivých monitorovacích výborů z minulého programového období (2014 - 2020), resp. přípravných výborů pro aktuální období (2021 - 2027) a způsobu ustavení těchto výborů. Na tomto základě se sleduje naplňování principu vyváženého zastoupení a transparentnost nominačních procesů. Těchto dvou oblastí se pak zejména týkají navržená doporučení. Studie se snaží opřít o nominační postupy za NNO, které jsou popsány v připravované Metodice participace⁴, a o praxi vyváženého zastoupení partnerských sektorů v místních akčních skupinách.

Určitým limitem studie je fakt, že slouží k případnému ovlivnění probíhajících nominací do aktuálně ustavovaných monitorovacích výborů a tudíž nelze porovnat jejich složení se složením zkoumaných monitorovacích výborů z období 2014-2020 a přípravných výborů pro toto programové období. Obdobně skromná podoba studie neumožnila rozsáhlé dotazování mezi minulými zástupci NNO, řídicími orgány či RVNNO. Toto však otvírá i šanci pro pokračování studie v robustnější podobě.

⁴ Metodika participace nestátních neziskových organizací v poradních a pracovních orgánech a při tvorbě dokumentů státní správy, verze květen 2022, https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/pskmp/Metodika-participace-NNO_verze_23_5_2022.pdf

1. Princip partnerství dle EU, zásada vyváženého zastoupení a komunitně vedený místní rozvoj

V této kapitole jsou stručně shrnuté obecné principy, na kterých stojí partnerství v EU. Kapitola záměrně nabízí i stručný přehled fungování místních akčních skupin, resp. komunitně vedeného místního rozvoje, protože na rozdíl od partnerství (nejen) v monitorovacích výborech má explicitně vymezený princip vyváženosti mezi sektory, což mnoha monitorovacím výborům činí potíže. Místní akční skupiny (dále MAS) by tak mohly sloužit jako příklad pro fungování monitorovacích výborů. Kapitola nabízí i stručné shrnutí dobrých praxí vyplývajících z dodržování vyváženosti mezi sektory v rámci MAS.

1.1. Princip partnerství v EU

Princip partnerství, který je primárně upraven článkem 8 Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2021/1060 o společných ustanoveních (dále jen obecné nařízení) a Nařízením Komise v přenesené pravomoci 240/2014 ze dne 7. ledna 2014 o Evropském kodexu chování pro partnerskou spolupráci v rámci evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen etický kodex) stojí na několika pilířích:

a) reprezentativnost - je rozhodující zajistit zastoupení co nejreprezentativnějších zástupců regionálních, místních, městských a jiných orgánů veřejné správy; hospodářských a sociálních partnerů a zástupců občanské společnosti (např. organizací prosazujících ekologická témata, genderovou rovnost či sociální začleňování) a v relevantních případech zástupců univerzit a výzkumných institucí. Důraz je kladen na víceúrovňové vládnutí a přístup zdola nahoru.⁵

b) aktivní zapojení partnerů v celém procesu provádění programů - partneři mají být zapojeni do příprav dohod o partnerství i programů.⁶ Mají hrát aktivní roli při provádění a stejně tak při monitorování a evaluaci.⁷ Zdůrazňovaná je především jejich aktivní účast v monitorovacích výborech a jejich pracovních skupinách, kde se partneři zapojují do posuzování výkonnosti programů, do přípravy příslušných zpráv či výzev k předkládání návrhů.⁸

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2021/1060 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky, Úřední věstník EU. str. 185-186. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1060&from=CS>

⁶ Nařízení Komise v přenesené pravomoci 240/2014 o evropském kodexu chování pro partnerskou spolupráci <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0240&:PDF>, str. 5.; [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/603978/EPRS_BRI\(2017\)603978_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/603978/EPRS_BRI(2017)603978_EN.pdf), str. 2

⁷ Evropská komise Principles. https://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/cs/policy/how/principles/

⁸ Nařízení Komise v přenesené pravomoci 240/2014 o evropském kodexu chování pro partnerskou spolupráci, str. 2, 6

c) princip transparentnosti - rozhodující jsou včasné, účelné a transparentní konzultace s partnery ohledně postupu, harmonogramů, obsahu či různých změn. Transparentnost ale zahrnuje i informování o zapojených partnerech, tedy kdo se na čem podílel a čeho dosáhl.⁹

d) posilování kapacit a sdílení dobré praxe¹⁰ - členské státy by měly vyčlenit určitý podíl fondů na budování kapacit partnerů s cílem aktivně je zapojit do celého procesu. To může mít podobu školení, koordinačních struktur či příspěvků na náklady.¹¹ Sdílení praxe nyní probíhá především skrze Evropskou komisi nově ustavenou Evropskou komunitu praxe týkající se partnerství.¹²

Uvedená nařízení neposkytují jednu konkrétní definici nevládních organizací, ale spíše určité vodítko jak odlišit nevládní organizace od ostatních subjektů. Hlavní činnost těchto organizací tak například může být zaměřena na provádění horizontálních principů, nebo na podporu skupin, které jsou nebo mohou být ohroženy diskriminací a sociálním vyloučením. Organizace mohou sdružovat lidi se společným (veřejným) zájmem aj.

1.2. Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)/LEADER

Komunitně vedený místní rozvoj navazuje na metodu LEADER (Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale“ neboli „Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku“). Ta vznikla v roce 1991 a v ČR se výrazně rozšířila skrze program obnovy venkova. Metoda LEADER se díky úspěchu ve venkovských oblastech začala od programového období 2014-2020 aplikovat i do dalších fondů EU, např. v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj či Evropského sociálního fondu.

Jádrem LEADER/CLLD je vnímání lidí a místních organizací jako rozhodujících aktérů místního rozvoje, a ne jen jako příjemců pomoci. Nejzajímavějším principem z hlediska této studie je především princip Místních akčních skupin. MAS staví na partnerství veřejného, soukromého a občanského sektoru, tedy zástupců obcí, krajů, podnikatelů, neziskových organizací, ale i aktivních občanů. Rozhodující je, že jednotlivé sektory by měly být vyvážené a reprezentovat místní zájmy dané oblasti s tím, že ani jeden ze sektorů nemůže reprezentovat více než 49 % dané MAS.¹³ Princip partnerství v rámci CLLD se velmi podobá principu partnerství podle čl. 8 obecného nařízení. Zásadní rozdíl ovšem spočívá v onom jasném omezení dílčích sektorů na

⁹ Tamtéž, str. 5.; van Lierop, Christiaan (2017): Partnership within Cohesion Policy. European Parliament, str. 2 [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/603978/EPRS_BRI\(2017\)603978_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/603978/EPRS_BRI(2017)603978_EN.pdf),

¹⁰ Stott, Leda - Scoppetta, Anette (2022): The Rationale for the ECoPP. European Committee, slide 6. https://www.eu-community-on-partnership.eu/docs/meeting_documents/Rationale_for_the_ECoPP_Part_1.pdf,

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2021/1060 o společných ustanoveních, str. 186; Nařízení Komise v přenesené pravomoci 240/2014 o evropském kodexu chování pro partnerskou spolupráci, str. 6. Význam tohoto pilíře byl zdůrazněn např. komisařkou Elisou Fereira (Soudržnost a reformy) na 1. Plenárním zasedání Evropské komunity praxe týkající se partnerství. <https://www.eu-community-on-partnership.eu/>

¹² Evropská komise: European Community of Practice on Partnership. <https://www.eu-community-on-partnership.eu/>

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních, str. 355.

maximální množství 49 % reprezentantů. CLLD tak zaručuje mnohem výraznější zastoupení sektorů, které u mnoha orgánů operačních programů chybí, což uvidíme níže.¹⁴

Z konzultací s Národní sítí MAS¹⁵ vyplývá, že téma partnerství je klíčovým pilířem jejich fungování. Téma **vyváženého zastoupení** různých sektorů je rozhodující, neboť pomáhá vymezit a garantovat “neutrální území, fórum”, kde se dají diskutovat místní problémy a plány. Žádný ze sektorů by neměl být vnímán jako vlastník procesu. Téma vyváženého zastoupení je často “provozně náročné” kvůli nutnosti vyvažovat různé sektory v každodenním provozu, ale i tak se jedná o rozhodující prvek, který garantuje, že usnesení orgánů MAS jsou akceptována, protože se nejedná o “silové řešení”, resp. se ukazuje, že spolupráce je často produktivnější než princip soutěžení, prosazovaný od 90. let jako motor rozvoje (typická představa obzvláště pro podnikatelský sektor).

S otázkou otevřeného fóra souvisí i téma **transparentnosti**, a to v několika rovinách. Za prvé je důležité snažit se zahrnout co nejvíce členů do co nejvíce poradních orgánů. Současně by měla MAS sloužit jako výše zmíněné fórum, na které nedochází dílčí skupiny s již předem sjednanými stanovisky. Nakonec transparentnost posiluje i “kulturu inkluze”, tedy že snáze vstřebává a vítá nové členy, kteří nemají pocit, že vstupují do uzavřeného klubu.

Ukazuje se, že nejlépe funguje partnerství v regionech, kde funguje “tradiční venkov” (s fungujícími sousedskými vazbami, folklorními zvyky etc.), tedy oblasti se silnější **sociální kohezí**, např. Kyjovské Slovácko, kde se část projektů dokonce věnuje aktivnímu budování prostředí pro spolupráci mezi sektory.¹⁶ Důležité je ale i **proaktivní budování partnerství** a vazeb mezi jednotlivými sektory např. skrze zprostředkovávání komunikace, sběr dat či propojení dílčích záměrů.¹⁷ Aktivní vědomé budování vazeb hraje také rozhodující úlohu a ukazuje, že lze budovat partnerství i v oblastech s poničenou sociální kohezí, např. v oblastech bývalých Sudet.

Posledním bodem, který posiluje fungující partnerství, jsou kapacity/vybavenost, ať už se jedná o čas pro četbu podkladů, peníze, obdržená expertíza.

1.3. Důvody posilování partnerství neziskových organizací

Ačkoliv je neziskový sektor zapojený jako partner v rámci operačních programů, je dobré shrnout si, proč je jeho role důležitá a proč by měla být posilována. Účast neziskových organizací na programování, správě, monitoringu a evaluaci fondů EU:

- Posiluje demokracii a konsensuální politickou kulturu. **Zvyšuje transparentnost** a pomáhá předcházet podvodům a korupci. Doplnjuje omezené administrativní kapacity veřejné správy v této sféře.

¹⁴ ENDR: LEADER/CLLD explained, https://enrd.ec.europa.eu/leader-clld/leader-toolkit/leaderclld-explained_en

¹⁵ Rozhovor s Jiřím Kristem, místopředseda spolku NS MAS, 20. května 2022.

¹⁶ Pelcl, Petr et al (2008): Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice. Cpkp-Dragon Press, str. 43-44. <https://www.cpkp.cz/index.php/publikace/metodika-dobre-praxe-mistnich-akcnich-skupin-v-ceske-republice-zprava-z-vyzkumneho-projektu-2007-2008/detail>,

¹⁷ Tamtéž, str. 50.

- Zajišťuje **efektivnější využívání** veřejných zdrojů, vede ke zvyšování kvality podpořených projektů a k lepší absorpci fondů.
- Zabezpečuje **nezávislou expertizu** a pomáhá uplatňování celé škály podmínek, které by měly fondy EU zohlednit: ochrany životního prostředí, rovnoprávnosti žen a mužů, sociálního zapojení, potřeb osob se zdravotním postižením, kvality života atd.
- Přispívá k **reálné decentralizaci fondů EU**, posiluje pocit veřejného vlastnictví podpořených projektů a legitimitu politiky soudržnosti EU.¹⁸

2. Princip partnerství v monitorovacích výborech a dalších poradních orgánech

2.1. Zřízení, funkce a složení monitorovacích výborů

Povinnost ustavení monitorovacího výboru (dále MV či monitorovací výbor) pro jednotlivé programy vychází přímo z obecného nařízení. V souladu s čl. 38 musí být MV zřízen do tří měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o schválení programu ze strany Evropské komise. Přesnou podobu, ale nařízení nespécifikuje. Pouze konstatuje, že výbor je zřízen v souladu s vnitrostátními předpisy a postupy a rovněž po konzultaci s řídicími orgány.

Hlavní rolí monitorovacího výboru je monitorování provádění programu. Článek 40 pak konkrétně vymezuje funkce MV. MV pak prověřuje zejména:

- **pokrok při provádění** programu a při dosahování milníků a cílů;
- otázky ovlivňující **výkonnost programu** a opatření přijatá za účelem vyřešení těchto otázek;
- přínos programu k **řešení výzev** uvedených v příslušných doporučeních pro jednotlivé země souvisejících s prováděním programu;
- prvky **předběžného hodnocení** a strategického dokumentu;
- pokrok, jehož bylo dosaženo při provádění hodnocení, shrnutí hodnocení a realizaci opatření v návaznosti na závěry hodnocení;
- provádění aktivit v oblasti komunikace a zviditelňování;
- pokrok při provádění případných operací strategického významu;
- plnění základních podmínek a jejich uplatňování v průběhu celého programového období;

¹⁸ SF Team (2008): Partnerství pro strukturální fondy Analýza partnerství mezi veřejnou správou a nevládními neziskovými organizacemi v zemích střední a východní Evropy. CpKP střední Čechy, str. 42.
http://www.cpkp.cz/analyzapartnerstvi/analyza_partnerstvi.pdf

- v příslušných případech pokrok při budování administrativních kapacit veřejných institucí, partnerů a příjemců;
- informace týkající se použití příspěvku programu do Programu InvestEU.¹⁹

Rozhodující pro tuto studii je ovšem otázka složení monitorovacích výborů. **Nařízení** bylo již dříve kritizováno, že **nenabízí dostatečně specifická pravidla** pro naplňování principu partnerství, resp. že je vágní a nejednoznačné. V konečném důsledku nechává na členských státech, jak jej uplatní v dané zemi.²⁰

Volná ruka řídicího orgánu z hlediska ustavování monitorovacích výborů je cítit z poměrně **vágní formulace** článku 39 obecného nařízení, který konstatuje jen, že *“každý členský stát určí složení monitorovacího výboru a zajistí vyvážené zastoupení příslušných orgánů členského státu a zprostředkujících subjektů i zástupců partnerů uvedených v čl. 8 odst. 1 prostřednictvím transparentního postupu.”*²¹

Evropský kodex pro partnerství opět doplňuje poměrně vágně a nechává prostor jednotlivým zemím a jejím specifickým, přičemž je ovšem kladen důraz na transparentnost: *“Vybraní partneři by měli být co nejreprezentativnější z hlediska příslušných zúčastněných stran. Výběrová řízení by měla být transparentní a měla by zohlednit různé institucionální a právní rámce členských států a pravomoci národních a regionálních úrovní správy a samosprávy.”*²²

Článek 10 evropského kodexu pro partnerství, který se věnuje pravidlům členství v MV pak uvádí, že *“při vypracovávání pravidel členství v monitorovacích výborech berou členské státy v úvahu zapojení těch partnerů, kteří již byli zapojeni do přípravy programů... Členské státy mohou zapojovat partnery do příprav monitorovacího výboru, zejména prostřednictvím jejich účasti v koordinačních výborech na národní úrovni organizovaných v zúčastněných členských státech.”*²³

Nařízení ani kodex tedy neposkytují jednotný metodický rámec a nechávají složení monitorovacích výborů v rukou členských států. Vůdčím principem při určování složení MV je tak podle nařízení **vyvážené zastoupení zajištěné prostřednictvím transparentního postupu**, přičemž je zdůrazněna i otázka **kontinuity partnerství**.

2.2. Přípravné výbory

Ve studii se také věnujeme přípravným výborům pro poskytnutí určitého kontextu při naplňování principu partnerství. Přípravné platformy předchází činnosti monitorovacích výborů. Slouží k zapojení partnerů do přípravy jednotlivých operačních programů. Přípravné výbory pomáhají určit priority, aktivity a zaměření operačních programů a propojení

¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2021/1060 o společných ustanoveních, str. 207-208.

²⁰ Dösz-Kovács, Teodóra - Tížiková Nemcová (eds., 2012): The Key to Partnership for Successful EU Funds. SFTeam for Sustainable Future and Magyar Természettudó Szövetség, str. 1.
<https://www.cpkp.cz/index.php/publikace/the-key-of-partnership/detail>

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2021/1060 o společných ustanoveních, str. 207.

²² Nařízení Komise v přenesené pravomoci 240/2014 o evropském kodexu chování pro partnerskou spolupráci, str. 1

²³ Tamtéž, str. 5.

programů navzájem.²⁴ Na rozdíl od MV **nemají jasné ukotvení v obecném nařízení**, i když ve fázi přípravy operačních programů hrají hlavní roli při naplňování partnerství. Většina programových dokumentů je však explicitně zmiňuje, i když je výrazně nerozebírají. Stručně vymezení nabízí programový dokument: OP JAK, OP ŽP, OP D, IROP 2, OP R, OP Z+.

V rámci MV jsou také zřizovány pracovní platformy řídicích orgánů, které projednávají dokumenty určené pro jednání MV a zabývají se většinou jednotlivými prioritními osami či tematickými oblastmi programových dokumentů.

3. Kvantitativní složení poradních orgánů a zásada vyváženého zastoupení

Tato kapitola se pokouší kvantitativně podložit, zda Česko skutečně zajišťuje **vyvážené zastoupení** v rámci monitorovacích výborů. Konkrétně se zaměřuje na základní kvantitativní rozbor složení a) monitorovacích výborů pro období 2014-2020, b) přípravných výborů pro období 2021-2027, c) dohledatelných pracovních skupin pro období 2021-2027. Určitým problémem této sekce je ovšem fakt, že analyzované orgány jsou kvalitativně lehce odlišné entity (viz výše), tudíž porovnání s minulým programovým obdobím je třeba brát s rezervou. I přes to se jedná o rozhodující orgány naplňující princip partnerství v daných fázích operačních programů. Jediný již ustavený monitorovací výbor pro aktuální období je MV OP JAK, který zahrneme do rozboru přípravných výborů.

Rozřazení různých aktérů do jasných skupin má své limity. Pro vymezení nestátní neziskové organizace využíváme **definice uvedené ve Strategii spolupráce státu a NNO**. Dle ní se NNO vyznačují: organizovaností, nezávislostí na státu a soukromoprávním charakterem, nerozdělováním zisku, samosprávností a prvkem dobrovolnosti.²⁵ Od úzce pojatých NNO vyčleňujeme politické strany a politická hnutí, stavovské organizace, komory včetně profesních, družstva, veřejné vysoké školy, odborové organizace a organizace zaměstnavatelů včetně organizačních jednotek, zájmová sdružení právnických osob, honební společenstva, církve a náboženské společnosti. Ty jsou v rozboru zařazené buďto do kategorie soukromého sektoru (např. odbory) či do kategorie širší občanské společnosti (např. Česká biskupská konference). Další nejasné případy zařazení jsou rozebrány níže.

Tabulka č. 1 Složení monitorovacích výborů 2014-2020 optikou principů partnerství						
Název	Veřejná správa	Soukromý sektor	Akademie/ školství	NNO	Nejasné sektorové zařazení/širší občanská společnost	Hosté etc.

²⁴ Ministerstvo pro místní rozvoj - Národní orgán pro koordinaci (2021): Platformy pro problematiku Evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014–2020 a programové období 2021–2027, str. 45-65. https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/vybor-pro-eu/2008/Priloha-2_MATERIAL_PLATFORMY.pdf

²⁵ Úřad vlády ČR (2021): Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030, str. 6. https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/Strategie_NNO_2021_2030.pdf,

IROP ²⁶	26	1	-	2 (RVNNO, ANNO)	2 (Česká biskupská konference, NS MAS)	5
OP VVV ²⁷	20	3	8/10	4 (ČOSIV, ČRDM, ZK, Vzájemné soužití)	2 (Česká biskupská konference, NS MAS)	15
OP Z ²⁸	18	6	1	3 (2 RVNNO-Charita, Rubikon; Oživení)	1 (NS MAS)	
OP ŽP ²⁹	18/19	8/12	3/4	4 (3 RVNNO, ČSOP)	1 (NS MAS)	28
OP PIK ³⁰	15	9	3	1 (1 RVNNO – ZK)	2 (NS MAS, Centrum pasivního domu)	13
OP TP ³¹	16			1 (ANNO)		2
OP R ³²	17	2	2	2 (ČSOP, „občanské sdružení“)	8 (Rybářské sdružení ČR, Český rybářský svaz, Moravský rybářský svaz, Národní sdružení intenzivních akvakulturních systémů)	3

²⁶ Monitorovací výbor IROP 2014-2020. <https://irop.mmr.cz/cs/ostatni/doporucene/monitorovaci-vybor>

²⁷ Seznam členů, statut a jednací řád MV OP VVV. <https://opvvv.msmt.cz/clanek/seznam-clenu-statut-a-jednaci-rad-mv-op-vvv.htm>; Členové monitorovacího výboru OP VVV. <https://opvvv.msmt.cz/download/file5916.pdf>

²⁸ Složení monitorovacího výboru OP Zaměstnanost. <https://www.esfcr.cz/monitorovaci-vybor-opz>

²⁹ Statut monitorovacího výboru OP ŽP <https://www.opzp.cz/dokumenty/detail/?id=786>; Členové monitorovacího výboru OP ŽP <https://www.opzp.cz/dokumenty/detail/?id=787>

³⁰ Monitorovací výbor OP PIK - základní dokumenty. <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/oppik-2014-2020/monitorovaci-vybor/monitorovaci-vybor-op-pik---zakladni-dokumenty--255905/>; Složení monitorovacího výboru Operačního programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. <https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/oppik-2014-2020/monitorovaci-vybor/2021/9/Seznam-clenu-MV-OP-PIK-k-2-9-2021.pdf>

³¹ Statut Monitorovacího výboru Operačního programu Technická pomoc 2014- 2020.

<https://www.dotaceeu.cz/Dotace/media/SF/Aktualni-Statut-MV-OPTP-2014-2020-rozhodnuti-Ministryne.pdf>; Členové MV OP TP 2014-2020 <https://www.dotaceeu.cz/getattachment/ac224649-5bd7-495d-bbb4-67ecd741e65b/MV-OPTP-2014-2020-aktualni-seznam-15-MV-OPTP.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>

³² Statut Monitorovacího výboru OP Rybářství 2014-2020. <https://eagri.cz/public/web/file/408836/Statut.pdf>; Složení MV OP Rybářství 2014-2020. https://eagri.cz/public/web/file/553026/Slozeni_MV_OP_Rybarstvi_duben_2021.pdf

OP D ³³	17/11	1	2	1 (ANNO)	1 (Sdružení pro dopravní telematiku)	15 (TI, ZK)
--------------------	-------	---	---	-----------------	--------------------------------------	-------------

- Jak vyplývá z tabulky č. 1, největší **dominanci veřejného sektoru** u monitorovacích výborů 2014-2020 lze rozhodně pozorovat u **IROP**, kde stojí 26 zástupců veřejného sektoru vedle 5 zástupců dohromady za soukromý sektor, akademii i neziskový sektor. Podobně vypadal MV OP TP, kde na 16 zástupců veřejné správy připadal pouze 1 zástupce NNO. A OP Doprava, kde byl poměr 17 ku 5.
- Naopak **nejvyváženější** byly **OP R, OP VVV, OP ŽP a OP PIK**. V monitorovacím výboru OP R byl poměrně vyvážený stav 17 zástupců veřejné správy ku 14 zástupcům dalších sektorů. V OP VVV na 20 zástupců veřejné správy připadlo 19 zástupců všech dalších skupin. V OP PIK byla situace přímo vyvážená s 15 zástupci veřejné správy vůči 15 zástupcům dalších sektorů. A u OP ŽP s poměrem 19 ku 21 došlo dokonce k tomu, že veřejná správa byla převyšena množstvím zástupců všech ostatních skupin, v nichž ovšem dominuje soukromý sektor nad neziskovým a akademickým.
- V tabulce č. 1 lze také pozorovat i drobnou **dynamiku vývoje počtu partnerů** v rámci jednoho programového období u některých monitorovacích výborů oproti struktuře popsané ve statutech. U OP VVV se zvýšil počet partnerů z oblasti školství. A u OP ŽP přibyli primárně partneři ze soukromého sektoru. Je patrné, že monitorovací výbory jsou dynamické entity a mohou průběžně reagovat na potřebu zahrnout další partnery do spolupráce.

Tabulka č. 2 Složení přípravných výborů 2021-2027³⁴ a monitorovacího výboru OP JAK³⁵ optikou principu partnerství						
Název	Veřejná Správa	Soukromý sektor	Akademie/ školství	NNO	Nejasné	Hosté etc.
IROP 2	25	-	-	3 (RVNNO, ANNO, Spolek pro obnovu venkova)	2 (NS MAS, ČBK)	
OP JAK	23	2	8	4 (RVNNO, ČOSIV, ČRD, SKAV)	1 (NS MAS)	

³³ 14. zasedání MV OPD 2014-2020. <https://www.opd.cz/stranka/14-zasedani-mv-opd-2014-2020/>; Seznam institucí s právem nominovat zástupce do MV OPD 2014 - 2020 <http://web.opd.cz/wp-content/uploads/2018/06/slo%C5%BEn%C3%AD-MV-OPD-2014-2020.pdf>

³⁴ Ministerstvo pro místní rozvoj - Národní orgán pro koordinaci (2021): Platformy pro problematiku Evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014-2020 a programové období 2021-2027.

³⁵ Monitorovací výbor OP JAK. <https://opjak.cz/dokumenty/monitorovaci-vybor-op-jak/>

OP JAK MV 2021	20	2	5	2 (2 RVNNO)	1 (NS MAS)	11
OP Z ⁺	19	5		4 (RVNNO, ANNO, Spolek pro obnovu venkova, Institut pro sociální inkluzi)	2 (NS MAS, ČBK)	
OP ŽP	19	11	1	3 (RVNNO, ZK, Institut cirkulární ekonomiky)	2 (NS MAS, ČBK)	
OP ST	22	9		1 (CDE)	1 (NS MAS)	
OP TAK ³⁶	22	10	2	1 (ANNO)	3 (NS MAS, CzechInno, Asociace pro evropské fondy)	
OP TP ³⁷	16			1 (ANNO)		2
OP R	Nelze přesně určit kvůli formulacím typu „zástupci“					
OP D	21	1	3	3 (ANNO, Dopravní federace, NRZP)	2 (Čistá mobilita, Sdružení pro dopravní telematiku)	

- Ačkoliv plní **přípravné výbory** trochu jinou funkci, v momentě probíhajícího ustavování nových monitorovacích výborů je lze vnímat jako rozhodující orgány pro sledování fenoménu partnerství.
- Jak ukazuje tabulka č. 2, IROP 2 si uchoval de facto stejný poměr 25 zástupců veřejné správy vůči 5 zástupcům partnerů.
- OP Doprava ustavilo poměr na 21 ku 9. **OP JAK** (23 ku 15) a **OP TAK** (22 ku 16) **zvýšily** v přípravných výborech **dominanci veřejné správy**.
- Jen **OP ŽP** si uchoval **nejvyšší vyváženost** se 19 zástupci veřejné správy vůči 17 zástupcům partnerů, opět ovšem postavenou především na soukromém sektoru.

³⁶ Programový dokument OP TAK 2021-2027, str. 133-137.

<https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/oppik-2014-2020/aktualni-informace/2021/8/Programovy-dokument-OP-TAK-2021-2027.pdf>

³⁷ OP TP neustavoval přípravný výbor a jeho roli plnil MV 2014-2020

- Jediný dosud oficiálně ustavený monitorovací výbor pro programové období **2021-2027** je **MV OP JAK**. Složení jednoho výboru tak neurčuje trend, ale lze ho vnímat jako určitý indikátor vývoje. Jak je zachyceno v tabulce č. 2, složení MV OP JAK kopíruje spíše složení přípravného výboru než minulého MV a minimálně v tomto programu naznačuje posun k **převaze veřejné správy**. Veřejná správa si uchovala stejný počet míst jako v minulém MV, ale počet partnerů se snížil ve všech čtyřech skupinách.

3.1. Obecné trendy v naplňování principu partnerství v monitorovacích a přípravných výborech

Jako pozitivní lze vnímat fakt, že **neziskový sektor** je zastoupen **ve všech monitorovacích výborech** 2014-2020 i v přípravných výborech 2021-2027.

Na druhou stranu je ovšem ve výrazně **slabším postavení** vůči veřejné správě. V případech OP ŽP, OP PIK/TAK a OP ST i vůči soukromému sektoru. A v případě OP VVV/JAK vůči akademickým a školským organizacím.

Z hlediska sledování trendu **nedochází** mezi monitorovacími výbory 2014-2020 a přípravnými výbory 2021-2027 **k výrazným změnám**. Nejzajímavější je snad zvýšení počtu zástupců NNO z 1 na 3 u přípravného výboru 2021-2027 OP D. Naopak negativní trend lze vnímat v rámci nově ustaveného monitorovacího výboru OP JAK, kde klesl počet zástupců NNO ze 4 na 2.

Jediný zásadní rozdíl mezi monitorovacími výbory a přípravnými výbory, který ovšem pravděpodobně vyplývá z jejich odlišných rolí, je **množství hostů**, které u některých monitorovacích výborů dosahovalo vysokých počtů, např. OP ŽP (28), OP VVV (15), OP D (15) a OP PIK (13).

S otázkou kvantitativního rozboru množství partnerů obecně a zástupců NNO konkrétně souvisí i otázka toho, že **některé organizace lze hůře zařadit**. Např. Národní síť místních akčních skupin, která je zastoupena v celé řadě programů (přítomná v MV 2014-2020 IROP, OP VVV, OP Z, OP ŽP, OP PIK; PV 2021-2027 IROP 2, OP JAK, OP Z+, OP ŽP, OP ST) zahrnuje mimo NNO i soukromý a veřejný sektor. Rybářské sdružení ČR zahrnuje výzkumné instituce, školství, spolky i producenty. Česká biskupská konference (přítomná v MV 2024-2020 IROP, OP VVV; PV 2021-2027 IROP 2, OP Z+, OP ŽP) či Český a Moravský rybářský svaz (MV 2014-2020 OP R) určitě spadají do širší občanské společnosti jako celku, je ovšem otázkou, zdali je vnímat jako zástupce NNO v poradních orgánech. Ještě méně jasné je zařazení Centra pasivního domu (MV 2014-2020 OP PIK) a Národního sdružení intenzivních akvakulturních systémů (OP R) či Informačního portálu CzechInno a poradenské Asociace pro evropské fondy (PV 2021-2027 OP TAK). Tyto organizace často formou spadají do neziskového sektoru, ale funkčně jsou blíže spíše soukromému sektoru.

3.2. Naplňování principu partnerství v pracovních skupinách 2021-2027

Mimo monitorovací výbory a přípravné výbory existují i další významné poradní orgány. Pro programové období 2021-2027 jsou dostupné informace k **pracovním skupinám v OP JAK, OP ŽP a OP TAK**.

Obě **pracovní skupiny OP JAK** (Vzdělávání; Výzkum a vývoj) mají poměrně vyvážené složení s poměrem 24 zástupců veřejné správy ku 24 zástupcům dalších sektorů (Vzdělávání - 4 zástupci NNO) a 26 zástupců veřejné správy ku 22 zástupcům dalších sektorů (Výzkum a Vývoj - 3 zástupci NNO).³⁸

Oproti tomu v deseti **pracovních skupinách OP TAK** není ani jeden zástupce NNO. Zajímavé ovšem je, že veřejný sektor je zde poměrně rovnoměrně vyvážen (pouze) soukromým sektorem a ve čtyřech případech (podpora opatření v oblasti energetické účinnosti; rozvoj inteligentních energetických systémů; podpora přizpůsobení se změnám klimatu a pracovní skupina pro zpracování FN) dokonce převažuje počet zástupců soukromého sektoru nad veřejným sektorem. Jedná se o jediné příklady, kdy sektor veřejné správy nemá převahu.³⁹

Složení **pracovních skupin OP ŽP** je do určité míry rozporuplné. Z osmi pracovních skupin jsou čtyři tvořené jen ze zástupců veřejné správy. Naproti tomu tři mají vždy jednoho zástupce NNO. A poslední alespoň zástupce akademické sféry.⁴⁰

3.3. Dílčí závěry problematických bodů naplňování vyváženosti v rámci principu partnerství

- Z takto omezených dat lze těžko usuzovat definitivní **závěry týkající se poměrů partnerů**, lze ale pozorovat dva dílčí trendy.
- Je zřejmé, že v počtech **převažují zástupci veřejné správy nad ostatními zástupci**.
- Druhým opakujícím se jevem jsou velmi **odlišné poměry** mezi různými **sektory napříč různými programy**. Je samozřejmé, a etický kodex na to pamatuje (viz výše), že každý program má svá specifika a vyžaduje zapojení různých partnerů, ovšem např. rozdíly mezi IROP a OP ŽP jsou velmi výrazné. Je tedy otázkou, zdali by napříč programy neměla být garantována větší koherence a konzistence poměrů mezi různými sektory, např. skrze následování podobných principů, které fungují při ustavování místních akčních skupin.
- V podobném duchu argumentuje již delší dobu i SF Team for Sustainable Future⁴¹. Ten tvrdí, že **reprezentace jednotlivých sektorů** v monitorovacích výborech by měla být **vyvážená**. To nakonec vyplývá i z výše zmíněného článku 39 obecného nařízení. Dle SF Team by občanská společnost měla mít adekvátní zastoupení, aby mohla efektivně plnit roli partnerů. SF Team podporuje vyváženost podobnou té, která funguje u místních akčních skupinách, i když v trochu skromnější podobě. Doporučuje omezit státní administrativu na třetinu zástupců; třetinu míst garantovat zástupcům regionů a municipalit a zajistit třetinu míst pro partnery, tj. občanskou společnost a sociální

³⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj - Národní orgán pro koordinaci (2021): Platformy pro problematiku Evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014–2020 a programové období 2021–2027, str. 52-55.

³⁹ Programový dokument OP TAK 2021-2027, str. 133-137.

Ministerstvo pro místní rozvoj - Národní orgán pro koordinaci (2021): Platformy pro problematiku Evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014–2020 a programové období 2021–2027, str. 51.

⁴⁰ Tamtéž, str. 57-60

⁴¹ Structural Funds Teams for Sustainable Future je síť nevládních organizací ustavená v roce 2002, která se věnuje propagaci smysluplného partnerství a veřejné participace v rozhodování a využívání strukturálních fondů. SF Team se skládá ze zástupců NNO z Bulharska, ČR, Maďarska, Lotyšska, Polska, Rumunska a Slovenska.

partnery. Rozhodující ovšem má být, že státní administrativa nedominuje monitorovacímu výboru, což v současném uspořádání u mnoha operačních programů neplatí.⁴²

⁴² Dösz-Kovács, Teodóra - Tížiková Nemcová (eds., 2012): The Key to Partnership for Successful EU Funds. str. 10.

4. Transparentnost ustavování poradních orgánů a výběr zástupců NNO⁴³

Jak už bylo uvedeno výše, obecné nařízení ani etický kodex neposkytují jednotný metodický rámec a nechávají otázku procesu ustavování monitorovacích výborů v rukou členských států. Jediné vodítko, které obecné nařízení a etický kodex uvádí je, že zástupci musí být vybráni **transparentním postupem**.

Tato část se zaměřuje především na monitorovací výbory a přípravné výbory z hlediska způsobu jejich ustavování s cílem určit, koho mají zástupci NNO zastupovat a jakým způsobem byli vybráni.

Rámec **ustavování monitorovacích výborů v programovém období 2014-2020** lze vyčíst především ze statutů monitorovacích výborů jednotlivých operačních programů.⁴⁴ Statuty vždy odkazují na obecné nařízení a etický kodex a v příloze odkazují na seznam organizací, které smí nominovat členy. Z hlediska způsobu ustavování/nominací zástupců NNO šlo v minulém programovém období pozorovat určitou nekonzistentnost v tom, zda zástupce za neziskový sektor měla nominovat RVNNO či byla přímo určená specifická nezisková organizace.

Název	Metoda nominace	Organizace
IROP	Obě metody	1 RVNNO, 1 ANNO
OP VVV	Přímo určené organizace	ČRDM, ČOSIV, ZK, Vzájemné soužití
OP ŽP	Obě metody	3 RVNNO, ČSOP

⁴³ Vycházíme především z: Odpovědi řídicích orgánů operačních programů (OP) ve věci způsobu nominace zástupců NNO a RVNNO do platforem OP fondů EU; Tabulka plán ustavování platforem 2021-2027 Fondy EU a programových dokumentů. V obou případech se jedná o interní dokument obdrženy přímo od řídicích orgánů.

⁴⁴ Statut monitorovacího výboru Integrovaného regionálního operačního programu.

https://irop.mmr.cz/IROP/media/SF/Microsites/IROP/MV%20IROP/3.%20MV%20IROP/Statut-MV-IROP-_podepsany_25_11_2015.pdf

Statut monitorovacího výboru Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání

<https://opvvv.msmt.cz/download/file2392.pdf>

Statut monitorovacího výboru Operačního programu Životní prostředí 2014-2020.

https://www.opzp.cz/files/documents/storage/2018/11/13/1542142171_Statut%20MV_OPZP_v3.zip

Statut monitorovacího výboru Operačního programu Zaměstnanost 2014-2020 <https://www.esfcr.cz/monitorovaci-vybor-opz/-/dokument/797651>

Statut a Jednací řád Transformační platformy pro přípravu a implementaci Fondu pro spravedlivou transformaci.

https://dotaceeu.cz/getmedia/f3a6d293-e5b4-41f9-bd0e-e118c5e772d4/Statut-a-Jednaci-rad-Transformacni-platformy_1.pdf.aspx; Transformační platforma <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/uhelne-regiony/transformacni-platforma>

Statut Monitorovacího výboru Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/oppik-2014-2020/monitorovaci-vybor/2020/7/Statut_MV_OPPIK_1.pdf

Statut Monitorovacího výboru OP Rybnářství 2014-2020. <https://eagri.cz/public/web/file/408836/Statut.pdf>

Statut Monitorovacího výboru Operačního programu Technická pomoc 2014- 2020.

<https://www.dotaceeu.cz/Dotace/media/SF/Aktualni-Statut-MV-OPTP-2014-2020-rozhodnuti-Ministryne.pdf>

14. zasedání MV OPD 2014-2020. <https://www.opd.cz/stranka/14-zasedani-mv-opd-2014-2020/>

OP Z	Jen RVNNO	2 RVNNO
OP PIK	Jen RVNNO	RVNNO- Zelený kruh
OP TP	Přímo určené	„zástupce NNO“/ANNO
OP R	Přímo určené	ČSOP, „občanské sdružení“/Jakub Vágner ⁴⁵
OP D	Přímo určené organizace	ANNO

Jelikož většina programů nemá ještě ustavený monitorovací výbor pro období 2021-2027, můžeme (s určitou rezervou) využít **přehled přípravných výborů** jako indikátoru způsobu ustanovení NNO v monitorovacích výborech pro roky 2021-2027.⁴⁶

Tabulka č. 4 Způsob ustavení zástupců NNO u přípravných výborů 2021-2027		
Název	Metoda nominace	Organizace
IROP 2	Obě metody	1 RVNNO, 1 ANNO, 1 Spolek pro obnovu venkova
OP JAK	Obě metody	1 RVNNO, ČRDM, ČOSIV, SKAV
OP ŽP	Obě metody	1 RVNNO, ZK, Institut cirkulární ekonomiky
OP Z+	Obě metody	1 RVNNO, ANNO, Spolek pro obnovu venkova
OP ST	Přímo určená organizace	Centrum pro dopravu a energetiku
OP TAK	Přímo určená organizace	ANNO
OP TP	Využil MV 2014-2020	
OP R	Problematické	Neurčitelné, obecné formulace typu „zástupci“
OP D	Přímo určené organizace	ANNO, Dopravní federace, NRZP

Monitorovací výbor pro programové období 2021-2027, resp. zveřejněný statut má zatím pouze OP JAK. **MV OP JAK** může sloužit jako určitý symbol mírného posunu ve způsobu ustavování zástupců NNO v monitorovacích výborech. Ačkoliv OP JAK snížil počet zástupců NNO, oba zástupci NNO v MV OP JAK byli nominováni jako **zástupci RVNNO** a jejich nominace

⁴⁵ Seznam členů MV OP TP 2014-2020 <https://www.dotaceeu.cz/getattachment/ac224649-5bd7-495d-bbb4-67ecd741e65b/MV-OPTP-2014-2020-aktualni-seznam-15-MV-OPTP.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>

Seznam členů MV OP R 2014-2020

https://eagri.cz/public/web/file/553026/Slozeni_MV_OP_Rybarstvi_duben_2021.pdf

RVNNO: Přehled zástupců NNO v platformách pro problematiku ESIF 2014-2020. https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/vybor-pro-eu/Tabulka_zastupci_NNO_ESIF_2020_04_14.pdf

⁴⁶ Programový dokument OP TAK 2021-2027, str. 133-13.

Ministerstvo pro místní rozvoj - Národní orgán pro koordinaci (2021): Platformy pro problematiku Evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014-2020 a programové období 2021-2027

proběhla skrze otevřenou výzvu RVNNO a volbu jejích členů. Obdobná metoda byla využita i u dalších operačních programů v rámci probíhajících nominačních procesů do MV.⁴⁷

Tabulka č. 5 OP nominující NNO jako zástupce RVNNO skrze otevřenou výzvu		
IROP 2	1 RVNNO	stejně jako v předchozím období
OP JAK	2 RVNNO ⁴⁸	změna oproti předchozímu období; již ustavený MV, tito 2 členové jsou oba zástupci NNO
OP Z+	2 RVNNO	stejně jako v předchozím období
OP TAK	1 RVNNO	stejně jako v předchozím období
OP TP	1 RVNNO	změna oproti předchozímu období
OP ST	2 RVNNO	nově ustaveno

Zatím nemáme k dispozici přesné počty zástupců NNO. RVNNO nominovala u řady operačních programů zástupce za NNO i v předchozím období. Změnu oproti předchozímu období lze potvrdit jen u OP TP a OP JAK.

Ve vztahu k otázce ustavování poradních orgánů operačních programů vyplývají **tři dílčí témata**, která je třeba adresovat.

- První je otázka toho, kdo skutečně zastupuje RVNNO, resp. **vztahu nominovaných za RVNNO** k RVNNO samotné.
- Za druhé je se třeba dívat se na důvod výběru **přímo určených organizací** řídicími orgány.
- A nakonec zmínit programy, kde lze sledovat **problémy při ustavování**, nejasnou metodiku či dokonce, kde nebylo/není možné určit zástupce NNO či kterou organizaci zastupují.

4.1. Transparentnost nominovaných zástupců za RVNNO

S otázkou reprezentativnosti a transparentnosti úzce souvisí to, **kdo nakonec vystupoval/bude vystupovat za RVNNO**, zdali se jednalo o úředníky či zástupce neziskového

⁴⁷ Výzva k k nominaci nových členů a jejich náhradníků z řad nestátních neziskových organizací za RVNNO:

OP JAK - <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/Vyzva-OP-JAK.pdf>

IROP2 - <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/Vyzva-MV-IROP.pdf>

OP Z+ - <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/Vyzva-platformy-OPZ-1.pdf>

OP TAK - https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/Vyzva-MV-IROP_1.pdf

OP TP - <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/Vyzva-MV-OPTP.pdf>

OP ST - <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/Vyzva-Monitorovaci-vybor-OP-ST-2021-2027.pdf>

⁴⁸ Statut MV OP JAK. <https://opjak.cz/dokumenty/monitorovaci-vybor-op-jak/>

sektoru. Podle seznamu členů monitorovacích výborů 2014-2020 byli zástupci za RVNNO zástupci neziskových organizací (IROP - Veronika; OP Z – Charita, Rubikon; OP ŽP – ZK, Rezekvítek, Česká společnost ornitologická).⁴⁹ To se částečně změnilo u přípravných výborů. V Přípravném výboru OP Z+ vystupovala zástupkyně sekretariátu RVNNO jakožto členka a v OP ŽP a IROP 2 pak v pozici zástupkyně.⁵⁰

Proběhlé/probíhající výzvy pro programové období 2021-2027 naznačují, že tuto funkci budou plnit zástupci NNO. Zástupci NNO, kteří jsou nominováni za RVNNO, jsou ovšem v poměrně specifické situaci. Nejedná se ani o její zaměstnance, ani členy. Zástupci NNO mají být především **experti na dané téma**, jak vyplývá např. z otevřené výzvy po monitorovací výbor OP JAK: „*Radu vlády pro nestátní neziskové organizace budou ve výše uvedených platformách OP JAK zastupovat dva členové, a to obecně za oblast nestátních neziskových organizací (NNO) včetně církevních organizací a za NNO zaměřené na mládež.*“⁵¹

I přes to, že se má jednat především o experty, mají zástupci RVNNO vazbu k RVNNO a měli by jí dle potřeby **podávat informace** z daných platform. „*V případě, že RVNNO identifikuje nějaké téma jako důležité, instruuje daného zástupce o stanoviscích RVNNO. V tématech, která nejsou pro RVNNO zásadní a odborně je nesleduje, spoléhá RVNNO na expertízu daného zástupce. Zástupce by se měl obecně řídit Strategii.*“⁵²

Z praxe RVNNO ovšem vyplývá, že **vztah zástupce neziskového sektoru** nominovaného za RVNNO **vůči RVNNO není úplně vyjasněný**. U některých zástupců zatím v praxi není nastavena efektivní komunikace a někteří zástupci se sekretariátem nekomunikují vůbec. U RVNNO existuje vůle tento vztah vyjasnit po ukončení nominačních procesů do MV a ideálně explicitně ukotvit podobu této interakce.⁵³

Úplně jasný taktéž není hypotetický scénář **dvojího zastoupení**, tedy situace, kdy by organizace, která je řídicím orgánem přímo určená byla současně vybrána jako zástupce skrze RVNNO.

4.2. Důvody výběru přímo určených nestátních neziskových organizací

Pokud pomineme, že větší reprezentativnost a transparentnost zajistí rozhodně otevřené výběrové řízení, nikoliv přímá nominace, je možné, že přímé určení specifické organizace může být na místě kvůli expertní znalosti.

⁴⁹ Úřad vlády (2020): Členové monitorovacích výborů za nestátní neziskové organizace (Interní dokument Úřadu vlády ČR).

Monitorovací výbor IROP 2014-2020 <https://irop.mmr.cz/cs/ostatni/doporucene/monitorovaci-vybor>;
Monitorovací výbor OPZ 2014-2020 <https://www.esfcr.cz/monitorovaci-vybor-opz> ; Členové monitorovacího výboru OP ŽP 2014-2020 <https://www.opzp.cz/dokumenty/detail?id=787>

⁵⁰ Přehled zástupců NNO v platformách pro problematiku fondů EU v programovém období 2021-2027 https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/vybor-pro-eu/2008/Priloha-1_Tabulka_zastupci_NNO_fondy-EU_2021_2027.pdf

⁵¹ Výzva k k nominaci nových členů a jejich náhradníků z řad nestátních neziskových organizací za RVNNO pro OP JAK: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/Vyzva-OP-JAK.pdf>

⁵² Konzultace s Thuy Nguyen, tajemnice Výboru pro EU RVNNO, 9. 6. 2022.

⁵³ Konzultace s Thuy Nguyen, tajemnice Výboru pro EU RVNNO, 16. 5. 2022.

Z dosavadní praxe MV vyplývá, že u OP VVV došlo přímo k výběru Vzájemného soužití a u OP ŽP a OP R Českého svazu ochránců přírody, což jsou zavedené expertní organizace.

U přípravných výborů 2021-2027 byly výsledky podobné. Mimo střešních organizací IROP 2 a OP Z+ jmenovali Spolek pro obnovu venkova, OP ŽP – institut cirkulární ekonomiky, OP ST – Centrum pro dopravu a energetiku.⁵⁴

V rámci ustavování monitorovacích výborů pro programové období 2021-2027 víme, že OP D přímo určilo ANNO. OP R jmenovitě vymezil jednotlivé zástupce rybářských svazů a jednoho zástupce ČSOP, tedy ustavených velkých organizací.⁵⁵

Ačkoliv nemusí být výběr přímo určené organizace důsledkem nekalého úmyslu a mohou dokonce plnit dobře expertní roli, z praxe RVNNO vyplývá, že jejich **výběr** je často spíše **důsledkem určité setrvačnosti**, kdy daný ŘO “má dobrou zkušenost” s daným zástupcem či “nemá důvod jej měnit”. Přímý výběr organizace či dokonce konkrétního zástupce, tak může být spíše důsledkem zvyklosti a snahy vyhnout se dodatečné administrativě než např. získáním nepostradatelné expertízy.⁵⁶

Tyto dílčí závěry potvrzují zkušenosti z nově ustavovaného monitorovacího výboru OP Doprava. Přímě jmenovaný zástupce za ANNO zde čelil kritice již během přípravy operačního programu kvůli své nespolečnosti se širším neziskovým sektorem. Dále se ukázalo, že obsazení jedné pozice určené pro NNO v nově ustavovaném MV obsadil interně výkonný výbor ANNO bez oslovení širšího neziskového sektoru a učinil tak pouze na základě e-mailové výzvy ŘO OP D členům bývalého monitorovacího výboru. Po kritice se snažil ŘO OP D vyřešit situaci přímým zahrnutím zástupce Zeleného kruhu, který figuroval jako host na půdě MV pro období 2014-2020. Reakcí na vyřešení netransparentního postupu jmenování zástupců MV bylo tedy další netransparentní přímé určení konkrétního zástupce, konkrétní střešní organizace, nikoliv otevřený a transparentní proces.⁵⁷

4.3. Problémy při ustavování, nejasná metodika, nemožnost určení

S výše uvedenými problémy vyplývajícími z netransparentnosti nominačních postupů souvisí i zde zmíněné problémy. Ze statutů monitorovacích výborů pro období 2014-2020 OP R a OP TP není úplně zřejmé, kdo zastupuje neziskový sektor. U OP TP se dozvíme pouze, že jde o „zástupce NNO“ a u OP R o „občanské sdružení“.

Z dalších zdrojů lze **doplnit určité nejasnosti**. Neziskový sektor u MV 2014-2020 OP TP zastupovala ANNO. U OP R je situace nepřehledná. Zástupce za bezejmenné „občanské sdružení“ je Jakub Vágner, televizní celebrita, která ovšem zdá se nezastupuje žádnou významnou neziskovou organizaci.

OP R je problematický i při ustavování přípravného výboru, kde je v dokumentech uvedena pouze formulace „zástupci“ za neziskový sektor, avšak bez další konkretizace.

⁵⁴ Tabulka odpovědí řídicích orgánů ohledně MV 2021-2027, str. 1 (Interní dokument RVNNO).

⁵⁵ Tabulka ustavování monitorovacích výborů ((Interní dokument RVNNO).

Tabulka odpovědí řídicích orgánů ohledně MV 2021-2027. (Interní dokument RVNNO)

⁵⁶ Konzultace s Thuy Nguyen, tajemnice Výboru pro EU RVNNO, 16. 5. 2022.

⁵⁷ Konzultace se sekretariátem RVNNO a Ondřejem Paškem, Hnutí Duha.

Určité **metodické nesrovnalosti** a nejasnosti lze pozorovat i při ustavování monitorovacích výborů pro programové období 2021-2027 u řídicího orgánu OP ŽP. ŘO OP ŽP nabízí tři konkrétní jména, ale nevymezil, které organizace zastupují, resp. jakým způsobem byli vybráni. Lze dohledat pouze to, že „s ohledem na to, že jednání k jednotlivým pracovním skupinám již proběhla nebo se v nejbližší době budou konat, nominace do Monitorovacího výboru OPŽP i Tematických skupin jsou již zprocesovány.“⁵⁸

4.4. Nekonzistentnost nominačních metod u orgánů, které využily otevřené výzvy RVNNO

Nakonec určitou metodickou nekonzistentnost či neukotvenost ohledně nominačních postupů, lze pozorovat i u řídicích orgánů, které nakonec využily (alespoň částečně) v programovém období 2021-2027 transparentní proces otevřené výzvy administrovaný RVNNO (viz výše).

ŘO OP JAK původně zmínil, že bude vycházet primárně z členství v Přípravném výboru OP JAK⁵⁹; OP TP původně vymezil, že zástupcem NNO bude ANNO; OP Z+ uvedl, že ŘO nespécifikoval, koho osloví; ŘO IROP 2 uvedl, že osloví členy MV 2021-2020, s tím, že žádný nominační proces není v plánu. Posléze doplnil, že bude vycházet primárně z členství v Přípravném výboru⁶⁰; OP TAK nejprve uvedl, že členové monitorovacího výboru budou členové Přípravné platformy (tedy ANNO) a odpověď ukončil tím, že „členem MV OPIK je nicméně RVNNO, resp. její nominant. Bylo by tedy vhodné dohodnout se v rámci ANNO a RVNNO na jednotném zástupci pro MV OP TAK, do těchto záležitostí MPO nezasahuje.“⁶¹

Z praxe sekretariátu RVNNO⁶² vyplývá, že tato **neukotvenost je** bohužel **běžnou praxí**. RVNNO před započítáním nominačních procesů pro období 2021-2027 sama nevěděla, který z ŘO bude chtít využít metodu otevřené výzvy administrované RVNNO. RVNNO aktivně oslovila ŘO s touto nabídkou, což se setkalo s pozitivní odezvou u některých ŘO. Ovšem jak je uvedeno výše, např. OP TP nejprve jasně vymezil, že NNO budou zastoupené zástupcem ANNO, aby pak požádal o realizaci otevřené výzvy. Praxe sekretariátu RVNNO ukazuje, že způsob nominance partnerů závisí čistě na aktuálním obsazení ŘO pro dané programové období. Bez jasného metodického ukotvení není tedy jisté, že pro příští programové období ŘO zase využijí otevřené výzvy. Lze tak pozorovat **absenci koherentní metodiky**, která by vedla k nominaci u všech operačních programů, resp. i v rámci různých fází jednoho operačního programu.

4.5. Dílčí závěry problematických bodů naplňování transparentních výběrů v rámci principu partnerství

- SF Team zdůrazňuje, že zástupci občanské společnosti mají být **vybráni demokratickým způsobem** odpovídajícím interním pravidlům neziskového sektoru. Neziskový sektor nemůže být zastupován zástupci navrženými a vybranými státními

⁵⁸ Tabulka ustavování monitorovacích výborů, str. 1. (Interní dokument RVNNO).

⁵⁹ Programový dokument OP JAK, str. 87. https://opjak.cz/wp-content/uploads/2021/12/OP_JAK_v2.4.pdf

⁶⁰ Programový dokument IROP 2, str. 145-146. https://irop.mmr.cz/getmedia/b34dd9a9-cbad-47f1-98da-84e5f7719bcd/PD-IROP-2021-2027_20220118.pdf.aspx?ext=.pdf

⁶¹ Tabulka ustavování monitorovacích výborů.

⁶² Konzultace s Thuy Nguyen, tajemnice Výboru pro EU RVNNO, 16. 5. 2022.

úředníky, jelikož to omezuje nezávislost občanské společnosti. Je třeba klást důraz na dohodu občanské společnosti a jí zvolené reprezentanty ustavit.⁶³

- Ačkoliv kodex pamatuje na potřebu určité kontinuity a veřejná správa tvrdí, že důležitým kritériem výběru partnerů je nezbytnost zachování efektivity a funkčnosti dané platformy⁶⁴ je otázka, zda se nejedná spíše o určitou **setrvačnost a pohodlnost**, jak naznačuje zkušenost RVNNO a zmíněný případ v rámci ustavování MV OP Doprava.
- V tomto světle se ukazuje, že důraz na Metodiku participace raženou cestu **otevřené výzvy** je cesta správným směrem k mnohem **transparentnějšímu** režimu, který dá také vybraným zástupcům mnohem větší legitimitu v neziskovém sektoru jako celku a může lépe garantovat výběr především na základě potřebné expertízy.
- Ovšem současná administrace otevřené výzvy ze strany RVNNO je pouze dočasným řešením, protože sekretariát RVNNO není ani metodické, ani koordinační oddělení a nemá kapacity na tuto činnost a především to není v souladu s článkem 10 statutu RVNNO⁶⁵. Administraci otevřených výzev by tak měly časem **převzít samotné řídicí orgány**.
- NNO by měly zvážit možnost založení vlastní **platformy střež a sítí NNO**, která by plnila požadovanou roli, např. po vzoru Platformy Partnerství NNO 2014+. Řídicí orgány by v ní měly partnera, na kterého by se mohly v tématu nominací obracet.⁶⁶

⁶³ Dösz-Kovács, Teodóra - Tížiková Nemcová (eds., 2012): The Key to Partnership for Successful EU Funds. SFteam for Sustainable Future and Magyar Természettudós Szövetség, str. 10.

⁶⁴ Ministerstvo pro místní rozvoj - Národní orgán pro koordinaci (2021): Platformy pro problematiku Evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014–2020 a programové období 2021–2027, str. 20.

⁶⁵ Statut Rady vlády pro nestátní neziskové organizace, str. 5.

https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/Statut_RVNNO_18_05_2022.pdf

⁶⁶ Konzultace s Alexandrou McGehee, vedoucí oddělení sekretariátu RVNNO, 9. 6. 2022.

Příloha: Poradní orgány operačních programů pro programové EU období 2021-2027⁶⁷

V této části jen stručně představíme mapu dostupných poradních orgánů pro jednotlivé operační programy pro období 2021-2027. Bodem, který je třeba zmínit, je fakt, že takový seznam není možné dohledat na jednom místě, a to dokonce i pro jednotlivé programy, které často uvádí různé orgány v různých dokumentech. Pro zajištění transparentnosti při vymezování poradních orgánů v dalších programových obdobích by bylo dobré následovat programový dokument OP TAK, který vymezil všechny orgány pohromadě.⁶⁸

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM 2 (IROP 2)

- Přípravný výbor IROP 2021–2027
- Pracovní tým pro eGovernment a kybernetickou bezpečnost
- Pracovní tým Regionální doprava a městská mobilita
- Pracovní tým Integrovaný záchranný systém
- Pracovní tým Sociální infrastruktura
- Pracovní tým Zdravotnictví
- Pracovní tým Vzdělávací infrastruktura
- Pracovní tým Kulturní dědictví a cestovní ruch
- Pracovní tým Veřejná prostranství
- Pracovní tým Integrované nástroje
- Pracovní skupina pro evaluaci IROP
- Monitorovací výbor IROP

OP JAN AMOS KOMENSKÝ (OP JAK)

- Přípravný výbor OP JAK
- Tematická pracovní skupina Vzdělávání
- Tematická pracovní skupina Výzkum a vývoj
- Platforma pro plánování výzev OP JAK
- Monitorovací výbor OP JAK

OP ZAMĚSTNANOST + (OP Z+)

- Platforma pro přípravu OP Z+ 2021-2027
- Platformy pro přípravu výzev („Programová partnerství“). Počet těchto platforem je zatím v jednání, budou buď podle počtu specifických cílů OP Z+ nebo dojde k vytvoření jedné platformy pro věcně podobné specifické cíle OP Z+.
- Monitorovací výbor OPZ

OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (OP ŽP)

- Platforma pro přípravu OP ŽP 2021–2027

⁶⁷ Akumulované z těchto zdrojů: Ministerstvo pro místní rozvoj - Národní orgán pro koordinaci (2021): Platformy pro problematiku Evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014–2020 a programové období 2021–2027; Tabulka zástupců NNO v platformách Fondy EU 2021-2027; Tabulka ustavování platforem Fondů EU 2021-2027.

⁶⁸ Programový dokument OP TAK, str. 133-137.

- Tematická pracovní skupina pro specifický cíl (SC) 1.1 - Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti a SC 1.2 – Podpora energie z obnovitelných zdrojů
- Tematická pracovní skupina pro SC 1.3 A – Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám (se zaměřením na oblast povodní, sucha a sesuvů)
- Tematická pracovní skupina pro SC 1.3 B – Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám (se zaměřením na oblast přírodě blízkých opatření) a SC 1.6 A - Posílení biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění (se zaměřením na oblast biodiverzity)
- Tematická pracovní skupina SC 1.3C – Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám (se zaměřením na oblast EVVO)
- Tematická pracovní skupina pro SC 1.4 - Podpora udržitelného hospodaření s vodou
- Tematická pracovní skupina pro SC 1.5 - Podpora přechodu k oběhovému hospodářství
- Tematická pracovní skupina pro SC 1.6B – Posílení biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění (se zaměřením na oblast ochrany ovzduší)
- Tematická pracovní skupina pro SC 1.6C – Posílení biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění (se zaměřením na oblast sanací)
- Monitorovací výbor OP ŽP

OP SPRAVEDLIVÁ TRANSFORMACE (OP ST)

- Přípravný tým Plánu spravedlivé územní transformace (PSÚT)
- Transformační platforma pro přípravu a implementaci Fondu pro spravedlivou transformaci
- Monitorovací výbor – Proměněná Transformační platforma po schválení programu

OP TECHNOLOGIE A APLIKACE PRO KONKURENCESCHOPNOST (OP TAK)

- Platforma pro přípravu OP TAK 2021–2027
- PS pro rozpracování SC 1.1 – Rozvoj a posílení výzkumných a inovačních kapacit a zavádění pokročilých technologií
- PS pro rozpracování SC 1.2 – Využití přínosů digitalizace pro občany, podniky, výzkumné organizace a veřejnou správu
- PS pro rozpracování SC 2.1 – Posílení udržitelného růstu a konkurenceschopnosti MSP a tvorba pracovních míst
- PS pro rozpracování SC. 3.1 – Zvýšení digitálního propojení
- PS pro rozpracování SC 4.1 – Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů a SC 4.2 – Podpora energie z obnovitelných zdrojů
- PS pro rozpracování SC 4.3 – Rozvoj inteligentních energetických systémů, sítí a skladování mimo TEN-E
- PS pro rozpracování SC 4.4 – Podpora udržitelné multimodální městské mobility v rámci přechodu na uhlíkově neutrální hospodářství
- PS pro rozpracování SC 5.1 – Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči přírodním katastrofám a SC 5.2 – Podpora přechodu k oběhovému hospodářství⁶⁹

⁶⁹ Programový dokument OP TAK, str. 133-137.

- PS pro rozpracování FN
- PS pro rozpracování horizontálních témat
- Monitorovací výbor OP TAK

OP DOPRAVA (OP D3)

- Platforma pro přípravu OP Doprava 2021-2027
- Platforma pro přípravu výzev (Plánovací komise).
- Monitorovací výbor OP D 3

OP TECHNICKÁ PODPORA (OP TP)

- Platforma pro přípravu nebyla zřízena – funguje Monitorovací výbor OP TP 2014+
- Princip partnerství bude v OPTP např. naplňován níže uvedenými aktivitami:
- Pracovní skupina Komory CLLD Národní stálé konference, tzv. Platforma CLLD – svolává Odbor regionální politiky, účast zástupce ŘO OPTP, ostatních relevantních resortů a Národní sítě Místních akčních skupin
- Pracovní skupina Komory ITI Národní stálé konference, tzv. Platforma ITI – svolává Odbor regionálního rozvoje, účast zástupce ŘO OPTP
- Ad-hoc jednání s ostatními potenciálními příjemci
- Monitorovací výbor OP TP 2021-2027.⁷⁰

OP RYBÁŘSTVÍ (OP R)

- Odborná skupina OP Rybářství – Platforma pro přípravu a implementaci OP Rybářství 2014+ a 2021+
- Plánovací komise OP Rybářství
- Monitorovací výbor OP R

⁷⁰ Programový dokument OP TP 2021- 2027, str. 33. https://www.dotaceeu.cz/getattachment/3a748e61-8c1e-452e-9f22-49078f0f6e7d/PD-OPTP_prosinec-2021_final.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf